

SUUNNITELMA

RAUTALAMMIN PURONIEMEN LEIRIKESKUKSEN LÄHIYMPÄRISTÖN PUUSTON HARVENTAMINEN / VÄLJENTÄMINEN

Näkymä Korpijärvelle Puroniemeen saavuttaessa

20.2.2016

Sinikka Jokela, ProAgria Pohjois-Savo/Maa- ja kotitalousnaiset

TAUSTAA PURONIEMEN LEIRIKESKUKSEN PUUSTON HARVENTAMISESTA / VÄLJENTÄMISESTÄ

Puroniemen ortodoksinen leirikeskus on Puronimen ystävät ry:n ylläpitämä yksityinen leirikeskus Rautalammilla, Korpijärven rannalla. Leirikeskuksen lähimaasto, Puroniemi, on hiekkaista, kuivaa mäntykangasta, jossa aluskasvillisuuden muodostaa pääosin kanerva, variksenmarja ja puolukka. Päärakennuksen ja niemessä olevan tsasounan välinen alue on kosteampaa ja rehevämpää, ja alueen kasvillisuus on monipuolisempaa.

Puustoltaan Puroniemen alue on hyvin mäntyvaltaista siten, että maantien varsi ja vanhan kirkon takainen kangas on liki puhdasta männikköä, päärakennuksen rannanpuoleisella alueella kasvaa myös koivuja, muutama kuusi ja harmaaleppiä. Ristin läheisyydessä on pieni rypäs koivuja. Koko niemen alueella rannoilla kasvaa runsaasti tervaleppää. Tsasounan ympäristössä kasvaa kookkaita mäntyjä, läkkäitä ja kookkaita puita, erityisesti mäntyjä, kasvaa päärakennuksen ja rannan välissä, Marin mökin ja rantasaunan välissä sekä rantavyöhykkeillä. Vanhoissa petäjissä on kilpikaarnaisuutta, mikä kertoo, että ne ovat todistaneet Puroniemen tapahtumia jo pitkän ajan. Muualla puusto on kohtuullisen nuorta.

Maiseman avoimuuden ja siten alueen virkistysarvojen säilyttämiseksi alueen puustoa tulee harventaa. Ehdotuksen lähtökohtana on maiseman ja siten alueen virkistysarvojen ylläpito. Ekologisen monimuotoisuuden turvaaminen on myös ollut harkinnassa mukana, mutta ei määräävänä. Siten rantavyöhykkeeltä on esitetty poistettavaksi lahoppuuta, jotta näkymä järvelle olisi puoliavoin.

Tämä suunnitelma koskee aluetta Puroniemen rakennusten läheisyydessä ja rantavyöhykkeellä sekä alueita, joilla liikutaan. Tarkastelu alkaa kesämaja I:n luota ja päättyy Marin mökin takana olevalle leirikirkolle. Työ on tehty pääasiallisesti maastotyönä ja ehdotukset puuston käsittelystä on merkitty maastoon.

Kuvat on otettu harmaassa lumentuiskuisessa kelissä, mutta liitän tähän koontiin kuitenkin muutaman kuvan kertomaan, mikä tilanne on ollut nyt vuonna 2016. Kuvien avulla voi ajatella, kuinka maisema on peitossa kesäaikaan ja mikä on tilanne muutaman vuoden jälkeen.

Taustatieto kohteen kiinteästä muinaisjäännöksestä:

näytä hakulomake © Museovirasto

Rautalampi **Korpijärven leirikeskus**
1000004980

perustiedot	lisätiedot	alakohteet	tutkimukset	kooste
Nimi:	Korpijärven leirikeskus	Kunta:	Rautalampi	
Järjestysnumero:	-1			
Laji:	kiinteä muinaisjäännös	Vedenalainen:	ei	
Lukumäärä:	1			
Tyyppi:	asuinpaikat	Tyyppin tarkenne:	ei määritelty	
Ajoitus:	kivikautinen	Ajoitustarkenne:	ei määritelty	
Koordinaatit:	P (ETRS-TM35FIN): 6948598 I (ETRS-TM35FIN): 486480 Z/m.mpy alin: 102,00 Z/m.mpy ylin: 105,00 syvyysmax: syvyysmin:			
Koord.selite:				
Etäisyystieto:	Rautalammin kirkosta 7,2 km luoteeseen			
Peruskartta:	322407	Perusk. nimi:	Rastunsuo	
Kuvaus:	Asuinpaikka sijaitsee pienen Korpijärven itärannalla olevan leirikeskukseen alueella. Paikalta on löytynyt kuluneelta maan pinnalta löytöjä kahdesta kohdasta: a) leirikeskukseen päärakennuksesta 30 m itäkoilliseen ja b) päärakennuksesta 30 m länteen. Ensimmäisessä löytökohdassa kvartsit olivat 13 metriä rantatörmästä ja kymmenisen metriä rantavajasta sisämaahan päin, jossa alkuperäistä maanpintaa oli hieman näkyvissä. Jälkimmäisellä löytökohdalla maanpinta on kulunut rannalle johtavan polun yläpäässä, törmällä. Koko leirikeskukseen alue on potentiaalista kivikautista asuinpaikkaa ja on syytä olettaa että kivikautisia asutuspesäkkeitä on koko alueella. Asuinpaikka lienee hyvin säilynyt, sillä leirikeskukseen rakennukset on pääosin tehty kivijalkojen päälle.			
Luonti: 2.1.2006	Muutos: 2.1.2006			

Legend:

- Muinaisjäännösrekisteri
  - kiinteä muinaisjäännös
  - löytöpaikka
  - mahdollinen muinaisjäännös
  - luonnonmuodostuma
  - muu kulttuuriperintökohde
  - muu kohde (ei muinaisjäännös)
  - alakohde
  - kiinteä muinaisjäännös
  - mahdollinen muinaisjäännös
  - muu kulttuuriperintökohde
- Hoitorekisteri
  - ▲ piste
  - alue
- Rakennusperintörekisteri
  - piste
  - alue
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt RKY
  - piste
  - viiva
  - alue

0 500 m pohjakartta © Maanmittauslaitos lupanro MML/VIR/MYY/258/08

Kunta:	Rautalampi
Nimi:	Korpijärven leirikeskus
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	asuinpaikat
Tyyppin tarkenne:	ei määritelty
Ajoitus:	kivikautinen

Puuston harventamisen tavoitteena on lisätä puuston väljyyttä siten, että:

- näkymät alueelle tultaessa avautuvat järvelle, tsasounalle ja kellotornille
- näkymät avautuvat päärakennuksesta tsasounan suuntaan, kellotornille ja järvelle
- tsasouna on näkyvissä myös rantasaunan läheisyydessä liikkuvien suunnasta katsottuna
- risti on paikoitellen puiden lomasta näkyvissä myös tsasounalta katsottaessa
- päärakennuksesta avautuu näkymäaukkoja järvelle
- alueen länsiosan rantavyöhyke voi olla tiheämpi, mutta ei tukkoinen
- alueen puustoinen ja suojainen yleisilme kuitenkin säilyy ja rantavyöhyke säilyy puustoisena
- puuston aiheuttama tekninen rasitus rakennuksille vähenee

Puuston hoitoa suunniteltaessa ja toteutettaessa on huomioitava eri puulajien erilainen kasvurytmi ja ajallinen kestävyys. Mänty on karujen kasvupaikkojen puu ja hyvin pitkäikäinen puulaji. Kuusi on mäntyä vaateliaampi eikä ole niin pitkäikäinen, mutta kestää varjostusta. Hieskoivu viihtyy parhaiten kosteahkoilla kasvupaikoilla ja on suhteellisen lyhytikäinen puulaji, jota laho alkaa vaivata usein jo 60 vuodesta lähtien. Tervaleppä on Pohjois-Savossa yleinen järvenrannoilla ja on myös suhteellisen lyhytikäinen.

ALUEKOHTAINEN TARKASTELU**Päärakennuksen rannan puoleinen alue**

Alueen puusto on tiheää ja näkymä tsasounalle ja järvelle on kasvamassa umpeen. Alueen keskellä on kostea notko, johon osa koivuista tulee jättää, jotta ne haihuttavat osan notkon kosteudesta. Notkon vedenkorkeudesta riippuen voisi jatkossa harkita ojan kaivamista notkoon, jotta se voisi kuivaa. Alueen ja erityisesti kostean notkon pensaikkaa ja vatukkoa tulee maisemaperustein raivata vuosittain. Puustoa on hyvä väljentää sen rakennukselle aiheuttaman varjostuksen ja teknisen rasituksen vuoksi.

- o poistetaan suurikokoisia mäntyjä, jotta jäljelle jäävien latvukset saavat hyvin tilaa ja rungot järeytyvät. Poistetaan joitakin nuorempia ja pienempiä mäntyjä, jotta alue saa avaruutta.
- o poistetaan kuuset, jotta näkymä tsasounalle ja järvelle ei kasva umpeen
- o poistetaan hieskoivuja, siten, että nuorempia jätetään
- o poistetaan joitakin mäntyjä rakennuksen välittömästä läheisyydestä

Tsasounan ympäristö

Alueella kasvaa pääosin kookkaita mäntyjä. Rannoilla kasvaa koivua ja tervaleppää.

- poistetaan joitakin suurikokoisia mäntyjä ja koivuja, jotta näkymä tuloväylältä tsasounalle ja tsasounalta järvelle sekä myös ristin suunnalta, avautuisi

Rantavyöhyke

Rantavyöhykkeellä kasvaa tervaleppää ja koivua sekä mäntyjä. Jotta maisema avautuu järvelle, on rantavyöhyke pidettävä väljänä siten, että siinä on selkeitä aukkoja, joista maisema avautuu. Rannan lyhytikäinen ja osittain laho puusto on toisaalta tärkeä osa ekosysteemiä ja tarjoaa ruokaa ja pesimismahdollisuuksia kolopesijöille ja elinympäristöjä muulle linnustolla ja hyönteisille.

- avataan näkymää rantapuuston läpi poistamalla lähinnä huonokuntoisia koivuja ja tervaleppiä
- hyvämuotoisia puita, lähinnä mäntyjä, otetaan esille poistamalla ympäriltä muita puita
- lopputuloksena on vaihteleva ja monivivahteinen puustovyöhyke, jossa aukkoisuus ja tiheimmät puustokohdat vuorottelevat

Vanhan kirkon / Mäkimajan ympäristö

Mäki on kuivaa kangasta. Puustoa on hyvä väljentää harkiten sen rakennukselle aiheuttaman varjostuksen ja teknisen rasituksen vuoksi – muuten kohde on tasapainoinen.

- o poistetaan joitakin mäntyjä rakennuksen välittömästä läheisyydestä

Ristin lähialue

Ristin takana kasvaa muutamia koivuja. Tavoitteena on, että risti, sen takana kasvavat koivut ja mahdollisesti uusi lipputanko muodostavat kauniin kokonaisuuden. Koivuille kasvupaikka on karu ja ne ovat osittain huonolaatuisia.

- poistetaan osa koivuista, jotta jäljelle jäävät koivut saavat kasvutilaa

Marin mökin ja kesämaja II:n alue

Männikköinen rinne on tiheää männikköä, jota on hyvä väljentää, jotta jäävä puusto pystyy järeytymään ja maisemaan syntyy lisää tilaa. Muutamia puita on myös hyvä poistaa rakennukselle aiheuttaman varjostuksen ja teknisen rasituksen vuoksi. Muuten kohde on puustoltaan tasapainoinen.

- männikköä väljennetään ”altapäin” poistamalla pienikokoisempaa puustoa
- rantavyöhykkeeltä poistetaan huonokuntoisia harmaaleppiä ja koivuja
- poistetaan joitakin mäntyjä rakennuksen välittömästä läheisyydestä

Puiden merkkkaus

- Kaadettavaksi esitettävät puut on merkitty keltaoranssilla tai punaisella kuitunauhalla. Alueella on myös joitakin sinisiä nauhoja sekä aiemmissa vaiheissa laitettuja, jo haalistuneita nauhoja, joihin tämän työn yhteydessä ei ole koskettu.

Poistettava puusto

- Poistattavasta puustosta tervaleppä on suurimmaksi osaksi lahoa ja siten vain polttopuuna käytettävää. Koivu on suurimmaksi osaksi huonolaatuista ja soveltuu parhaiten polttopuuksi Puroniemessä käytettäväksi. Poistettavat kuuset ovat pieniä ja niitä on vain muutama. Mäntyrunkoja esitetään poistettavaksi yhteensä 55 kpl. Kokonaisrunkotilavuuden arviointi on yksittäisin rungoin hankalaa, mutta kokonaisrunkotilavuuden voi arvioida olevan n. 17 m³ ja myyntikelpoisen puumäärän olevan n. 15 m³.

Puuston korjuu

- Puuston korjuu tehdään siten, että kenttäkerroksen kasvillisuus ei kärsi.
- Osa kaadettavista, isokokoisista puista on hyvin lähellä rakennuksia ja sähkölinjaa. Tällaisessa kohteessa puiden kaataminen vaatii erityisiä järjestelyjä ja erityistä huolellisuutta, jotta vahingoilta vältytään. Mm. päarakennuksen läheisyydessä, jonne päästää koneilla ilman kenttäkerroksen vahingoittamista, puiden kaadossa voidaan käyttää kaatokonetta tai riittävän järeää vinssisysteemiä.

Muita huomioita / kommentteja

Mikäli Puroniemen autojen parkkipakkaa jossain vaiheessa laajennetaan tai muutetaan, tulisi se maisemallisista syistä siirtää lähemmäs maantietä, esimerkiksi pelikentän ja maantien väliselle alueelle. Nykyisellä paikallaan parkkipaikka on keskellä Puroniemen keskusmaisemaa.

Kaikkea hyvää Puroniemen kauniin maiseman kunnostuksessa

Sinikka

.....

Sinikka Jokela
Maisemasuunnittelun asiantuntija
NEUVO2020 ympäristöasiantuntija

ProAgria Pohjois-Savo / Maa- ja kotitalousnaiset
sinikka.jokela@proagria.fi
0400 571 643

www.maajakotitalousnaiset.fi/pohjois-savo
www.proagria.fi